

OPETTAJAKSI SUOMESSA
ULKOMAISEN KOULUTUKSEN PERUSTEELLA
ULKOMAILLA SUORITETUN
OPETTAJANKOULUTUKSEN
TUNNUSTAMINEN

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	4
2. YLEISTÄ ULKOMAILLA HANKITUN OPETTAJAN KELPOISUUDEN TUNNUSTAMISESTA	5
3. EU/ETA-KANSALAISEN EU/ETA-VALTIOSSA HANKKIMAN OPETTAJAN AMMATTIPÄTEVYYDEN TUNNUSTAMINEN	6
3.1 Sopeutumisaika ja kelpoisuuskoe	6
3.2 Esimerkkejä päätöksistä	7
3.2.1 Luokanopettajan ammattipätevyyden tunnustaminen	7
3.2.2 Aineenopettajan ammattipätevyyden tunnustaminen	10
3.2.3 Erityisopettajan ammattipätevyyden tunnustaminen	12
4. ULKOMAILLA SUORITETTUIEN KORKEAKOULUOPINTOJEN RINNASTAMINEN	13
4.1 Täydentävät opinnot	13
4.2 Esimerkkejä päätöksistä	14
4.2.1 Rinnastaminen luokanopettajalta vaadittaviin opintoihin	14
4.2.2 Rinnastaminen aineenopettajalta vaadittaviin opintoihin	16
4.2.3 Rinnastaminen erityisopettajalta vaadittaviin opintoihin	17
4.2.4 Muut opetustehtävät / opettajankoulutuksen opintojen rinnastaminen	18
5. KELPOISUUS ANTAA VIERASKIELISTÄ OPETUSTA	20
5.1 Esimerkkejä päätöksistä	21
5.1.1 Luokanopetus englannin kielellä annettavassa opetuksessa	21
5.1.2 Aineenopetus englannin kielellä annettavassa perusopetuksessa	22
6. LUOKANOPETTAJAN PÄTEVYYS TOISESTA POHJOISMAASTA	23
7. OPETTAJIEN KIELITAITOVAATIMUKSET JA SUOMEN TAI RUOTSIN KIELEN TAIDON OSOITTAMINEN	24
KAAVIO	26

1. JOHDANTO

Tutkinnon tunnustamisella tarkoitetaan päätöstä siitä, millaisen kelpoisuuden ulkomainen tutkinto antaa työtä tai opiskelupaikkaa haettaessa. Tutkintojen tunnustamisesta vastaa Opetushallitus tai muu alakohtainen viranomainen, työnantaja, oppilaitos tai korkeakoulu sen mukaan, mihin tarkoitukseen tutkinnon tunnustamista haetaan.

Opetushallitus päättää ulkomaisen tutkinnon antamasta kelpoisuudesta tehtävään, johon vaaditaan tietyn tasoinen korkeakoulututkinto tai tietty koulutus. Suurin ammattiryhmä, jolle Opetushallitus tekee päätöksiä, on opettajat.

Tämä opas on tarkoitettu ensisijaisesti asiantuntijoille, jotka työskentelevät ulkomaisen tutkinnon suorittaneiden opettajien parissa. Oppaassa annetaan tietoa päätöksenteon kriteereistä ja lainsäädännöstä, johon päätöksenteko perustuu, sekä esimerkkejä erilaisista päätöksistä. Oppaan lopussa oleva kaavio on tarkoitettu tueksi ohjaustilanteisiin.

2. YLEISTÄ ULKOMAILLA HANKITUN OPETTAJAN KELPOISUUDEN TUNNUSTAMISESTA

Jos ulkomailta tutkinnon suorittanut haluaa saada Suomessa kelpoisuuden opetustehtävään, johon edellytetään tiettyä koulutusta, hänen on yleensä haettava Opetushallituksen päätöstä.

Opetushallitus tekee päätöksiä kelpoisuudesta seuraaviin opetustehtäviin:

- esiopetus
- luokanopetus
- aineenopetus¹
- erityisopetus
- oppilaanohjaus tai opinto-ohjaus
- ammatillisten tai yhteisten tutkinnon osien opetus ammatillisessa koulutuksessa
- vapaan sivistystyön opetus

Kelpoisuusvaatimukset on määritelty opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa asetuksessa (986/1998). Päätöksen muotoilussa noudatetaan kelpoisuuslainsäädännön muotoilua. Opetushallituksen päätös antaa kelpoisuuden koulutuksen osalta.

¹Kelpoisuus voidaan antaa sellaisen aineen opetukseen, jonka opetettavan aineen opinnot suomalaisessa yliopistossa on mahdollista suorittaa aineenopettajan koulutukseen kuuluvina.

Opetushallitus tekee päätöksensä hakemuksesta asiakirjojen perusteella. Jokainen hakemus käsitellään erikseen.

Opetushallituksen päätökset perustuvat lakiin ammattipätevyyden tunnustamisesta (1384/2015, jatkossa ammattipätevyyslaki), lakiin ulkomailta suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta (1385/2015, jatkossa ulkomaan-opintolaki) tai asetukseen opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998). Sovellettava lainsäädäntö määräytyy tutkinnon suoritusmaan, hakijan kansalaisuuden ja haettavan kelpoisuuden mukaan.

3. EU/ETA-KANSALAISEN EU/ETA-VALTIOSSA HANKKIMAN OPETTAJAN AMMATTIPÄTEVYYDEN TUNNUSTAMINEN

Opetushallitus voi antaa toisessa EU-/ETA-jäsen-valtiossa tai Sveitsissä opettajaksi pätevöityneelle päätöksen ammattipätevyyden tunnustamisesta. Päätöksessä voidaan antaa kelpoisuus sellaiseen luvussa 2 mainittuun opetustehtävään, johon hakija on toisessa jäsenvaltiossa pätevöitynyt.

Päätöksenteko perustuu ammattipätevyyslakiin. Lakia sovelletaan pääsääntöisesti EU-/ETA-jäsenvaltion tai Sveitsin kansalaisen toisessa EU-/ETA-jäsenvaltiossa tai Sveitsissä hankkiman ammattipätevyyden tunnustamisessa. Lähtökohtana on, että hakijan toisessa jäsenmaassa hankkima ammattipätevyys tunnustetaan Suomessa. Hakijalta voidaan edellyttää korvaavia toimenpiteitä. Täydentäviä opintoja ei kuitenkaan voida edellyttää.

3.1 SOPEUTUMISAIKA JA KELPOISUUSKOE

Jos hakijan koulutus eroaa olennaisesti Suomessa vaadittavasta koulutuksesta, päätöksessä voidaan edellyttää korvaavana toimenpiteenä sopeutumisajan tai kelpoisuuskokeen suorittamista. Ennen vaatimuksen asettamista arvioidaan todistusten perusteella, korvaako hakijan ammattikokemus tai elinikäinen oppiminen olennaisen eron kokonaan

tai osittain. Hakija voi yleensä valita, suorittaako hän sopeutumisajan vai kelpoisuuskokeen.

Sopeutumisaika on ammatissa työskentelyä Suomessa kyseisen ammatin pätevän harjoittajan valvonnassa. Sopeutumisaikaan voi liittyä täydennyskoulutusta. Sopeutumisajan ehdot määritellään päätöksessä. Hakija hankkii itse työpaikan sopeutumisajan suorittamista varten.

Kelpoisuuskokeessa mitataan ammatillista tietämystä ja arvioidaan hakijan kykyä harjoittaa säänneltyä ammattia Suomessa. Opettajan kelpoisuuskokeen voi suorittaa korkeakoulussa, joka järjestää kyseiseen opetustehtävään pätevöittävää koulutusta. Kelpoisuuskoe suoritetaan yleensä suomen tai ruotsin kielellä. Opettajien kelpoisuuskoe koostuu esseistä ja opetusnäytteestä. Kokeen sisältöalueet määritellään päätöksessä, ja päätöksen mukana lähetetään ohjeet kelpoisuuskokeeseen valmistautumiseksi. Korkeakoulu antaa tarkempaa tietoa kokeen sisällöstä ja suoritustavoista, kun hakija ilmoittautuu suorittamaan koetta.

Kun hakija on suorittanut sopeutumisajan tai kelpoisuuskokeen päätöksen ehtojen mukaisesti, hän lähettää Opetushallitukselle hakemuksen lopulliseksi päätökseksi ammattipätevyyden tunnustamisesta.

3.2 ESIMERKKEJÄ PÄÄTÖKSISTÄ

Seuraavassa annetaan esimerkkejä ammattipätevyyden tunnustamishakemuksista ja -päätöksistä. Esimerkeissä on tiedot hakijan koulutuksesta.

3.2.1 LUOKANOPETTAJAN AMMATTIPÄTEVYYDEN TUNNUSTAMINEN

ESIMERKKI 1	
Pätevöitymistä ja -vuosi	Irlanti, 2017
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Opettaja
Hakijan pätevyys osoittavat asiakirjat	Todistus, joka osoittaa, että hakija on rekisteröity opettajaksi (Primary) Irlannissa ja että hän on suorittanut vaadittavan perehtymisjakson.
Hakijan opettajankoulutus	Bachelor of Education. Tutkinto sisältää nelivuotiset korkeakouluopinnot, jotka ovat suuntautuneet eri aineiden opetukseen 4–12-vuotiaille.
Suomalainen tutkintotaso, johon koulutus on rinnastettu ²	Alempi korkeakoulututkinto
Hakijan ammattikokemus tai elinikäisen oppimisen avulla hankkimat tiedot, taidot ja pätevyys	Ei
Olennainen ero kansallisesti vaadittavaan koulutukseen	Ero koulutuksen sisällössä: koulutukseen ei sisälly tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen valmiuksia antavia opintoja.
Opetushallituksen päätös ammattipätevyyden tunnustamisesta	Todistukset tuottavat opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kelpoisuuden antaa perusopetuksessa luokanopetusta sen jälkeen, kun hakija on suorittanut joko kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan. Kelpoisuuskokeen aihealueet ovat opettajuutta tutkimassa, suomalainen koulu ja opetusnäyte luokanopetuksessa äidinkielessä ja kirjallisuudessa (lukeminen ja kirjoittaminen). Kelpoisuuskokeen voi suorittaa sellaisessa yliopistossa, jossa annetaan luokanopettajan kelpoisuuden tuottavaa koulutusta. Sopeutumisajaksi suoritetaan toimimalla luokanopettajana Suomessa. Vaadittavan sopeutumisajan pituus on 9 kuukautta.

²Jos hakijan koulutus vastaa tasoltaan Suomessa suoritettavaa korkeakoulututkintoa, Opetushallitus antaa ammattipätevyyden tunnustamispäätöksen lisäksi päätöksen tutkinnon tason rinnastamisesta.

ESIMERKKI 2	
Pätevöitymistä ja -vuosi	Espanja, 2015
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Kelpoisuus antaa eri aineiden opetusta perusopetuksen luokkia 1–6 vastaavassa opetuksessa
Hakijan pätevyys osoittavat asiakirjat	Tutkintotodistus
Hakijan opettajankoulutus	Graduada en la Educación Primaria Tutkinto sisältää nelivuotiset korkeakouluopinnot, jotka ovat suuntautuneet eri aineiden opetukseen 6–12-vuotiaille.
Suomalainen tutkintotaso, johon koulutus on rinnastettu ³	Alempi korkeakoulututkinto
Hakijan ammattikokemus tai elinikäisen oppimisen avulla hankkimat tiedot, taidot ja pätevyys	Kahden vuoden ammattikokemus luokanopetusta vastaavissa tehtävissä.
Olennainen ero kansallisesti vaadittavaan koulutukseen	Ero koulutuksen sisällössä: koulutukseen ei sisälly tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen valmiuksia antavia opintoja
Opetushallituksen päätös ammattipätevyyden tunnustamisesta:	Hakijan todistus tuottaa opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kelpoisuuden antaa perusopetuksessa luokanopetusta. Hakijan ammattikokemuksensa avulla hankkimat tiedot, taidot ja pätevyys korvaavat olennaisen eron koulutuksen sisällössä.

³Jos hakijan koulutus vastaa tasoltaan Suomessa suoritettavaa korkeakoulututkintoa, Opetushallitus antaa ammattipätevyyden tunnustamispäätöksen lisäksi päätöksen tutkinnon tason rinnastamisesta.

3.2.2 AINEENOPETTAJAN AMMATTIPÄTEVYYDEN TUNNUSTAMINEN

ESIMERKKI 1	
Pätevöitymistä ja -vuosi	Ruotsi, 2016
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Kelpoisuus antaa englannin ja saksan kielten opetusta perusopetusta vastaavassa opetuksessa ja toisen asteen opetuksessa.
Hakijan pätevyyden osoittavat asiakirjat	Lärarlegitimation
Hakijan opettajankoulutus	Lärarexamen 270 högskolepoäng -tutkinto, joka sisältää englannin ja saksan kielten opintoja sekä pedagogisen koulutuksen.
Suomalainen tutkintotaso, johon koulutus on rinnastettu ⁴	Ylempi korkeakoulututkinto
Olennainen ero kansallisesti vaadittavaan koulutukseen	Ei olennaisia eroja
Opetushallituksen päätös ammattipätevyyden tunnustamisesta	Hakijan todistukset tuottavat opetustoimen henkilöstön kelpoisuus-vaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kelpoisuuden antaa perusopetuksessa englannin kielen ja saksan kielen opetusta. Todistukset tuottavat opetustoimen henkilöstön kelpoisuus-vaatimuksista annetun asetuksen 10 §:n 1 momentissa tarkoitetun kelpoisuuden antaa lukiossa aineenopetusta, jossa yhtenä opetettavana aineena on englannin kieli ja muuna opetettavana aineena saksan kieli.

⁴Jos hakijan koulutus vastaa tasoltaan Suomessa suoritettavaa korkeakoulututkintoa, Opetushallitus antaa ammattipätevyyden tunnustamispäätöksen lisäksi päätöksen tutkinnon tason rinnastamisesta.

ESIMERKKI 2	
Pätevöitymistä ja -vuosi	Romania, 2015
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Kelpoisuus antaa liikunnan opetusta 10–18-vuotiaille
Hakijan pätevyyden osoittavat asiakirjat	Tutkinto- ja opintotodistukset
Hakijan opettajankoulutus	Diploma de Master (2015), Diploma de Licenta (2013). Koulutuskokonaisuuteen sisältyvät viisivuotiset korkeakouluopinnot, joiden pääaineena on liikuntakasvatus ja joihin sisältyy pedagoginen koulutus.
Suomalainen tutkintotaso, johon koulutus on rinnastettu ⁵	Ylempi korkeakoulututkinto
Hakijan ammattikokemus tai elinikäisen oppimisen avulla hankkimat tiedot, taidot ja pätevyys	Ei
Olennainen ero kansallisesti vaadittavaan koulutukseen	Ero koulutuksen sisällössä: opinnot eroavat lukion aineenopetukseen vaadittavista liikunnan opetettavan aineen opinnoista.
Opetushallituksen päätös ammattipätevyyden tunnustamisesta	Hakijan todistukset tuottavat opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun kelpoisuuden antaa perusopetuksessa liikunnan aineenopetusta. Todistukset tuottavat opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 10 §:n 1 momentissa tarkoitetun kelpoisuuden antaa lukiossa liikunnan aineenopetusta sen jälkeen, kun hakija on suorittanut joko kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan. Kelpoisuuskokeen aihealueet ovat suomalainen koulu sekä opetusnäyte liikunnan aineenopetuksessa lukiossa. Kelpoisuuskokeen voi suorittaa sellaisessa yliopistossa, jossa annetaan aineenopettajan kelpoisuuden tuottavaa koulutusta. Kelpoisuuskokeen suorittaminen osoitetaan yliopiston antamalla todistuksella. Sopeutumisaika suoritetaan toimimalla liikunnan aineenopettajana Suomessa. Sopeutumisajan pituus on 9 kuukautta.

⁵Jos hakijan koulutus vastaa tasoltaan Suomessa suoritettavaa korkeakoulututkintoa, Opetushallitus antaa ammattipätevyyden tunnustamispäätöksen lisäksi päätöksen tutkinnon tason rinnastamisesta.

3.2.3 ERITYISOPETTAJAN AMMATTIPÄTEVYYDEN TUNNUSTAMINEN

ESIMERKKI	
Pätevöitymistä ja -vuosi	Viro, 2017
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Erityisopettaja (eripedagoog)
Hakijan pätevyyden osoittavat asiakirjat	Tutkintotodistus
Hakijan opettajankoulutus	Bakalaureus artium - ja haridusteaduse magister -tutkinnot. Magister-tutkintoon sisältyy erityisopettajan koulutus.
Suomalainen tutkintotaso, johon koulutus on rinnastettu ⁶	Ylempi korkeakoulututkinto
Olennainen ero kansallisesti vaadittavaan koulutukseen	Ei olennaisia eroja
Opetushallituksen päätös ammattipätevyyden tunnustamisesta	Hakijan todistukset tuottavat opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 8 §:n 1 momentissa tarkoitetun kelpoisuuden antaa perusopetuslain (628/1998) 16 §:n 2 momentissa tarkoitettua osa-aikaista erityisopetusta.

⁶Jos hakijan koulutus vastaa tasoltaan Suomessa suoritettavaa korkeakoulututkintoa, Opetushallitus antaa ammattipätevyyden tunnustamispäätöksen lisäksi päätöksen tutkinnon tason rinnastamisesta.

4. ULKOMAILLA SUORITETTUIJEN KORKEAKOULUOPINTOJEN RINNASTAMINEN

Opetushallitus voi rinnastaa ulkomailta suoritettuja korkeakouluopintoja Suomessa suoritettaviin korkeakoulututkintoihin tai -opintoihin, jotka ovat kelpoisuusvaatimuksena tiettyyn opetustehtävään.

Päätöksenteko perustuu ulkomaanopintolakiin. Lakia sovelletaan, jos hakijalle ei voida antaa luvussa 3 kuvattua päätöstä ammattipätevyyden tunnustamisesta.

Päätöksenteko perustuu korkeakoulututkintojen ja -opintojen vertailuun. Työkokemusta ei voida huomioida. Myönteinen päätös voidaan antaa, jos hakijan korkeakoulututkinto ja -opinnot vastaavat tasoltaan ja sisällöltään Suomessa opetustehtävään vaadittavaa korkeakoulututkintoa ja opettajankoulutuksen opintoja. Esimerkiksi perusopetuksen tai lukion opettajan kelpoisuuden tuottava rinnastamispäätös on mahdollista antaa vain, jos ulkomainen tutkinto on tasoltaan rinnastettavissa ylempään korkea-koulututkintoon.

4.1 TÄYDENTÄVÄT OPINNOT

Päätöksissä edellytetään yleensä Suomessa suoritettavia täydentäviä opettajankoulutuksen opintoja.

Kun ulkomailta suoritettujen korkeakouluopinnot rinnastetaan tiettyyn, nimeltä mainittavaan Suomessa suoritettavaan korkeakoulututkintoon, päätöksessä voidaan edellyttää täydentäviä korkeakouluopintoja enintään kolmasosa suomalaisen tutkintoon johtavien korkeakouluopintojen laajuudesta. Esimerkiksi rinnastettaessa ulkomailta suoritettuja korkeakouluopinnot luokanopettajan kelpoisuuden tuottavaan kasvatustieteen maisterin tutkintoon, johon johtavien korkeakouluopintojen laajuus on 300 opintopistettä, voidaan edellyttää enintään 100 opintopisteen laajuiset täydentävät opinnot.

Kun ulkomailta suoritettujen korkeakouluopinnot rinnastetaan tiettyyn Suomessa suoritettavaan korkeakoulun opintosuoritukseen, päätöksessä voidaan edellyttää täydentäviä korkeakouluopintoja enintään puolet Suomessa suoritettavan opintosuorituksen laajuudesta. Esimerkiksi rinnastettaessa ulkomailta suoritettuja korkeakouluopinnot opettajan pedagogisiin opintoihin, joiden laajuus on 60 opintopistettä, voidaan edellyttää enintään 30 opintopisteen laajuiset täydentävät opinnot.

Myönteistä päätöstä ei voida antaa, jos erot koulutuksen sisällössä ovat niin suuret, että täydentävien opintojen enimmäismäärä ylittyisi.

Jos päätöksessä edellytetään täydentäviä opintoja, hakija ottaa itse yhteyttä suomalaiseen korkeakouluun niiden suorittamiseksi. Täydentävät opinnot suoritetaan hän hakee Opetushallitukselta lopullista päätöstä opintojensa rinnastamisesta.

4.2 ESIMERKKEJÄ PÄÄTÖKSISTÄ

Seuraavassa annetaan esimerkkejä ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen rinnastamishakemuksista ja -päätöksistä. Esimerkeissä on tiedot hakijan koulutuksesta.

4.2.1 RINNASTAMINEN LUOKANOPETTAJALTA VAADITTAVIIN OPINTOIHIIN

Luokanopettajan tehtäviin on Suomessa kelpoinen henkilö, joka on suorittanut kasvatustieteen maisterin tutkinnon, perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihealueiden monialaiset opinnot (jatkossa monialaiset opinnot) ja opettajan pedagogiset opinnot. Luokanopettajan tehtäviin on kelpoinen myös henkilö, joka on päteväitynyt aineenopettajaksi ja on lisäksi suorittanut monialaiset opinnot.

Jotta ulkomainen koulutus voidaan rinnastaa Suomessa luokanopettajalta vaadittaviin tutkintoon ja opintoihin, sen tulee vastata tasoltaan Suomessa suoritettavaa ylempää korkeakoulututkintoa ja sisältöltään Suomessa luokanopettajan kelpoisuuden antavaa koulutusta. Koulutuksen on pitänyt valmistaa luokanopettajan tehtäviä vastaaviin tehtäviin.

ESIMERKKI	
Tutkinnon suoritusmaa ja -vuosi	Venäjä, 2011
Hakijan tutkinto	Alaluokkien opettaja. Erikoisala: alkeiskoulutuksen pedagogiikka ja metodiikka. Tutkinto on viisivuotinen akateeminen loppututkinto. Tutkintoon on sisältynyt opettajankoulutus, joka on valmistanut eri aineiden opetukseen 7–11-vuotiaille.
Opetushallituksen päätös tutkinnon rinnastamisesta	Hakijan suorittama korkeakoulututkinto rinnastetaan Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon. Hakijan suorittama korkeakoulututkinto rinnastetaan luokanopettajan kelpoisuuden tuottavaan kasvatustieteen maisterin tutkintoon, johon sisältyvät vähintään 60 opintopisteen laajuiset peruskoulussa tai perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot sekä vähintään 60 opintopisteen laajuiset opettajan pedagogiset opinnot, jos hakija suorittaa suomalaisessa yliopistossa seuraavat opinnot: 1) 10–20 opintopisteen laajuiset kasvatustieteen syventävät opinnot 2) 20–30 opintopisteen laajuiset täydentävät perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot 15–20 opintopisteen laajuiset täydentävät opettajan pedagogiset opinnot. Täydentävien perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaisten opintojen suorittamisen jälkeen hakijan opinnot rinnastetaan 60 opintopisteen laajuisiin perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaisiin opintoihin. Täydentävien opettajan pedagogisten opintojen suorittamisen jälkeen hakijan opinnot rinnastetaan 60 opintopisteen laajuisiin opettajan pedagogisiin opintoihin.

4.2.2 RINNASTAMINEN AINEENOPETTAJALTA
VAADITTAVIIN OPINTOIHIIN

Aineenopettajan tehtäviin on Suomessa kelpoisuus-vaatimuksena ylempi korkeakoulututkinto, aineenopettajan koulutukseen kuuluvat opetettavan aineen opinnot (60 tai 120 opintopistettä) sekä opettajan pedagogiset opinnot. Jotta ulkomainen koulutus voidaan

rinnastaa Suomessa aineenopettajalta vaadittavaan koulutukseen, sen tulee vastata tasoltaan Suomessa suoritettavaa ylempää korkeakoulututkintoa ja sisältöltään aineenopettajan tehtäviin vaadittavia opintoja. Koulutuksen on suoritusta Suomessa pitänyt valmistaa aineenopettajan tehtäviin.

ESIMERKKI	
Tutkinnon suoritusmaa ja -vuosi	Ukraina, 1992
Hakijan tutkinto	Fysiikan opettaja. Tutkinto on viisivuotinen akateeminen loppututkinto. Tutkintoon on sisällytetty opettajankoulutus, joka on valmistanut fysiikan opetukseen eri koulutustasoilla ja -muodoissa.
Opetushallituksen päätös tutkinnon rinnastamisesta	Hakijan suorittama korkeakoulututkinto rinnastetaan Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon. Hakijan tutkintoon sisältyvät fysiikan opinnot rinnastetaan 120 opintopisteen laajuisiin fysiikan opetettavan aineen opintoihin. Hakijan kasvatustieteelliset opinnot rinnastetaan Suomessa suoritettaviin 60 opintopisteen laajuisiin opettajan pedagogisiin opintoihin, jos hakija suorittaa täydentävinä opintoina suomalaisessa korkeakoulussa 25–30 opintopisteen laajuiset opettajankoulutuksen opinnot, joihin sisältyy didaktisia opintoja ja ohjattua harjoittelua.

4.2.3 RINNASTAMINEN ERITYISOPETTAJALTA
VAADITTAVIIN OPINTOIHIIN

Perusopetuksessa osa-aikaista erityisopetusta antavan opettajan tehtäviin vaaditaan Suomessa ylempi korkeakoulututkinto ja erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (jatkossa erityisopettajan opinnot). Jotta ulkomainen koulutus voidaan rinnastaa Suomessa erityisopettajalta vaadittavaan koulutukseen, sen tulee vastata tasoltaan Suomessa suoritettavaa ylempää korkeakoulututkintoa ja sisällöltään Suomessa suoritettavia erityisopettajan opintoja. Koulutuksen on pitänyt suoritusta Suomessa pätevöittää erityisopetuksen tehtäviin.

Perusopetuksessa erityisluokanopetusta antavan opettajan tehtäviin vaaditaan Suomessa luokanopettajan kelpoisuus (katso 4.2.1) ja erityisopettajan opinnot. Jotta ulkomainen koulutus voidaan rinnastaa Suomessa erityisluokanopettajalta vaadittavaan koulutukseen, sen tulee vastata tasoltaan Suomessa suoritettavaa ylempää korkeakoulututkintoa ja sisältöltään Suomessa luokanopettajan kelpoisuuden antavaa koulutusta sekä Suomessa suoritettavia erityisopettajan opintoja.

ESIMERKKI	
Tutkinnon suoritusmaa ja -vuosi	Venäjä, 2003
Hakijan tutkinto	Kuulovammaisten opettaja. Tutkinto on viisivuotinen akateeminen loppututkinto, johon sisältyy erityisopettajan koulutus.
Opetushallituksen päätös tutkinnon rinnastamisesta	Hakijan suorittama korkeakoulututkinto rinnastetaan Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon. Hakijan suorittamat erityispedagogiset opinnot rinnastetaan Suomessa suoritettaviin 60 opintopisteen laajuisiin erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antaviin opintoihin, jos hakija suorittaa täydentävinä opintoina suomalaisessa yliopistossa 10–15 opintopisteen laajuiset erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot, joihin sisältyy opetusharjoittelu.

4.2.4 MUUT OPETUSTEHTÄVÄT / OPETTAJANKOULUTUKSEN OPINTOJEN RINNASTAMINEN

Opettajien kelpoisuusvaatimukset sisältävät yleensä useita osatekijöitä: tietyn tasoisen korkeakoulututkinnon lisäksi edellytetään tiettyjä opettajankoulutuksen opintoja. Opetushallitus voi tarvittaessa päätöksensä rinnastaa opettajankoulutuksen opintoja silloinkin, kun henkilölle ei voida antaa päätöstä kaikkien kelpoisuuden osatekijöiden osalta.

Jos henkilö on suorittanut ulkomailla korkeakoulututkinnon ja haluaa Suomessa hakeutua suorittamaan opettajan pedagogisia opintoja, hän voi hakea Opetushallituksen päätöstä tutkinnon rinnastamisesta tietyn tasoiseen Suomessa suoritettavaan tutkintoon. Jos tutkinto rinnastetaan ylempään korkeakoulututkintoon, Opetushallitus voi tutkia mahdollisuuden rinnastaa hakijan opintoja Suomessa suoritettaviin opetettavan aineen opintoihin.

Jos henkilö on suorittanut ulkomailla korkeakoulututkinnon ja opettajankoulutuksen, hän voi hakea Opetushallituksen päätöstä tutkinnon rinnastamisesta tietyn tasoiseen Suomessa suoritettavaan tutkintoon sekä päätöstä tutkintoon sisältyvien kasvatustieteellisten opintojen rinnastamisesta opettajan pedagogisiin opintoihin.

Vapaassa sivistystyössä ja ammatillisessa koulutuksessa on opetustehtäviä, joihin on kelpoisuusvaatimuksena soveltuva korkeakoulututkinto ja opettajan pedagogiset opinnot. Jotta ulkomailla opettajaksi pätevöitynyt voi osoittaa kelpoisuutensa tällaiseen tehtävään, hän tarvitsee Opetushallituksen päätöksen tutkinnon rinnastamisesta tietyn tasoiseen Suomessa suoritettavaan korkeakoulututkintoon sekä tutkintoon sisältyvien kasvatustieteellisten opintojen rinnastamisesta opettajan pedagogisiin opintoihin. Tutkinnon soveltuvuudesta kyseiseen opetustehtävään päättää työnantaja.

ESIMERKKI: TUTKINNON TASON JA OPETETTAVAN AINEEN OPINTOJEN RINNASTAMINEN	
Tutkinnon suoritusmaa ja -vuosi	Moldova, 1996
Hakijan tutkinto	Viisivuotinen diploma de studii superioare -tutkinto matematiikan alalla Erikoisala: soveltava matematiikka
Opetushallituksen päätös tutkinnon rinnastamisesta	Hakijan suorittama korkeakoulututkinto rinnastetaan Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon. Hakijan tutkintoon sisältyvät matematiikan opinnot rinnastetaan 120 opintopisteen laajuisiin matematiikan opetettavan aineen opintoihin.

ESIMERKKI: TUTKINNON TASON JA OPETTAJAN PEDAGOGISTEN OPINTOJEN RINNASTAMINEN	
Tutkinnon suoritusmaa ja -vuosi	Albania, 1995
Hakijan tutkinto	Albanian kielen ja kirjallisuuden opettaja
Opetushallituksen päätös tutkinnon rinnastamisesta	Hakijan korkeakoulututkinto rinnastetaan Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon. Hakijan kasvatustieteelliset opinnot rinnastetaan Suomessa suoritettaviin 60 opintopisteen laajuisiin opettajan pedagogisiin opintoihin, jos hakija suorittaa täydentävinä opintoina suomalaisessa korkeakoulussa 25–30 opintopisteen laajuiset opettajankoulutuksen opinnot, joihin sisältyy kasvatustieteellisiä opintoja, didaktisia opintoja ja ohjattua harjoittelua.

5. KELPOISUUS ANTAA VIERASKIELISTÄ OPETUSTA

Opetushallitus voi erityisestä syystä antaa päätöksen riittävästä opinnoista muulla kuin suomen, ruotsin tai saamen kielellä annettavaan opetukseen perusopetuksessa tai lukiossa. Päätökset perustuvat opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen 21 §:ään. Kelpoisuus rajataan päätöksessä tiettyyn kieleen ja tiettyyn opetus-tehtävään, esimerkiksi luokanopetukseen englannin kielellä annettavassa koulutuksessa.

- Myönteiselle päätökselle riittävästä opinnoista on seuraavia yleisiä edellytyksiä:
- Hakijalla on korkeakoulututkinto, joka on rinnastettavissa vähintään alempaan korkeakoulututkintoon.
 - Hakija on suorittanut lähtömaassa vastaavaan opetustehtävään vaadittavat korkeakouluopinnot.
 - Hakijan suorittama opettajankoulutus vastaa laajuudeltaan, vaativuudeltaan ja sisällöltään kyseiseen opetustehtävään Suomessa vaadittavia opettajankoulutuksen opintoja.
 - Hakija on suorittanut opettajankoulutuksen sillä vieraalla kielellä, jolla aikoo opettaa Suomessa ja joka on lähtömaan virallinen kieli.

Päätöksissä edellytetään yleensä kelpoisuuskokeen suorittamista. Kelpoisuuskokeessa osoitetaan Suomessa kyseisessä opetustehtävässä vaadittavien tietojen ja taitojen hallinta. Kelpoisuuskokeen järjestää suomalainen opettajankoulutusta tarjoava yliopisto. Opetushallituksen päätöksessä määritellään kelpoisuuskokeen aihealueet ja se, missä kokeen voi suorittaa.

Vieraskielisen opetuksen tehtäviin tuottaa koulutuksen osalta kelpoisuuden myös päätös ammatti-pätevyyden tunnustamisesta tai päätös ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen rinnastamisesta (katso luvut 3 ja 4).

5.1 ESIMERKKEJÄ PÄÄTÖKSISTÄ

5.1.1 LUOKANOPETUS ENGLANNIN KIELELLÄ ANNETTAVASSA OPETUKSESSA

ESIMERKKI	
Tutkinnon suoritusmaa ja -vuosi	Australia, 2012
Hakijan tutkinto ja ammatti-pätevyyden osoittava todistus	Bachelor of Education (Primary and Middle). Tutkinto on akateeminen loppututkinto, johon johtaneet opinnot ovat olleet yhteensä nelivuotiset. Certificate of Teacher Registration
Hakijan opettajankoulutus	Bachelor of Education -tutkintoon sisältyvät korkeakouluopinnot, jotka ovat suuntautuneet eri aineiden opetukseen 6–11- sekä 11–14-vuotiaille.
Suomalainen tutkintotaso, johon koulutus on rinnastettu ⁷	Alempi korkeakoulututkinto
Tutkinnon ja opettajankoulutuksen kieli	englanti
Opetushallituksen päätös riittävästä opinnoista vieraskielisessä opetuksessa	Hakijalla on opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 21 §:ssä tarkoitetut riittävät opinnot luokanopetuksen antamiseen englanninkielisessä perusopetuksessa sen jälkeen, kun hän on suorittanut kelpoisuuskokeen kahdessa aihealueessa, jotka ovat opettajuutta tutkimassa ja suomalainen koulu.

⁷Opetushallitus antaa riittävien opintojen päätöksen lisäksi päätöksen tutkinnon tason rinnastamisesta.

5.1.2 AINEENOPETUS ENGLANNIN KIELELLÄ ANNETTAVASSA PERUSOPETUKSESSA

ESIMERKKI	
Tutkinnon suoritusmaa ja -vuosi	Kanada, 2003
Hakijan tutkinto ja ammatti-pätevyyden osoittava todistus	Bachelor of Education (Secondary Curriculum), Physical Education, English. Tutkinto on akateeminen loppututkinto, johon johtaneet opinnot ovat olleet yhteensä viisivuotiset. Permanent Professional Certificate
Hakijan opettajankoulutus	Tutkintoon sisältyy opettajankoulutus, joka on valmistanut liikunnan ja englannin opetukseen 6–18-vuotiaille.
Suomalainen tutkintotaso, johon koulutus on rinnastettu ⁸	Alempi korkeakoulututkinto
Tutkinnon ja opettajankoulutuksen kieli	englanti
Opetushallituksen päätös riittävästä opinnoista vieraskielisessä opetuksessa	Hakijalla on opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 21 §:ssä tarkoitetut riittävät opinnot antaa liikunnan ja englannin aineenopetusta englanninkielisessä perusopetuksessa sen jälkeen, kun hän on suorittanut kelpoisuuskokeen kahdessa aihealueessa, jotka ovat opettajuutta tutkimassa ja suomalainen koulu.

⁸Opetushallitus antaa riittävien opintojen päätöksen lisäksi päätöksen tutkinnon tason rinnastamisesta.

6. LUOKAN-
OPETTAJAN
PÄTEVYYS
TOISESTA
POHJOISMAASTA

Ruotsissa, Tanskassa, Norjassa tai Islannissa luokanopettajan tutkinnon suorittanut on tietyin edellytyksin ilman erillistä päätöstä kelpoinen antamaan luokanopetusta (asetus 986/1998, 4 §). Hän voi myös halutessaan hakea Opetushallituksen päätöstä opettajakelpoisuuden tunnustamisesta.

7. OPETTAJIEN KIELITAITO- VAATIMUKSET JA SUOMEN TAI RUOTSIN KIELEN TAIDON OSOITTAMINEN

Eri opetustehtävissä vaadittavasta kielitaidosta ja kielenhallinnan osoittamisesta on säädetty opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa asetuksessa (986/1998).

Se, miten opetustehtävässä vaadittava suomen tai ruotsin kielen taito tarvittaessa osoitetaan, määritellään valtioneuvoston asetuksessa suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa (481/2003). Vaadittavan suomen tai ruotsin kielen taidon voi osoittaa valtionhallinnon kielitutkinnolla tai yleisellä kielitutkinnolla tai tietyin edellytyksin myös suomalaisilla tutkintotodistuksilla.

Henkilöllä, joka on kouluttautunut opettajaksi Ruotsissa ja on suorittanut opetusharjoittelunsa yksinomaan ruotsin kielellä, katsotaan olevan ruotsinkielisen koulun erinomainen opetuskielen suullinen ja kirjallinen kielitaito.

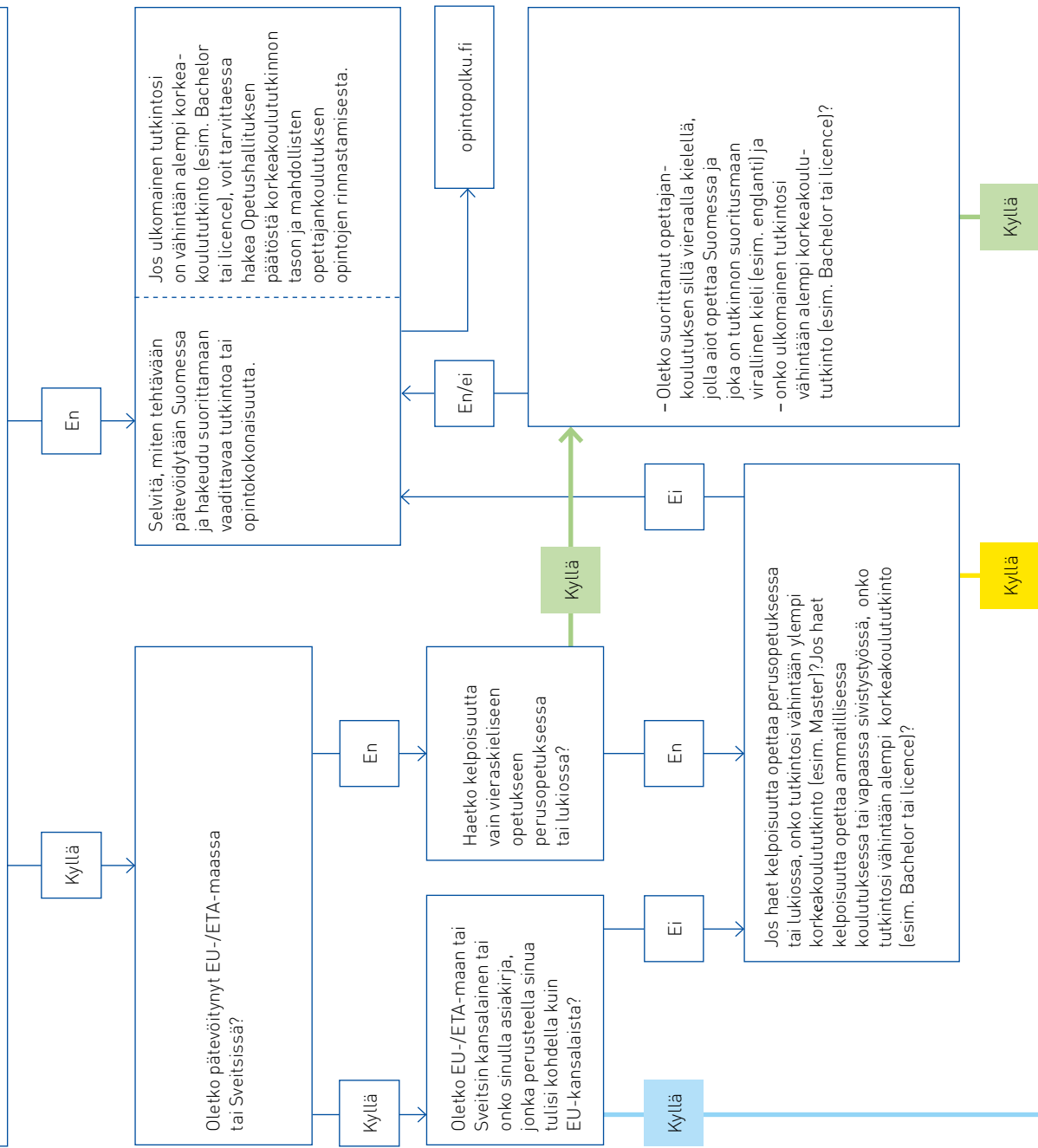
LISÄTIETOA TUTKINTOJEN TUNNUSTAMISESTA:

www.oph.fi/tutkintojentunnustaminen

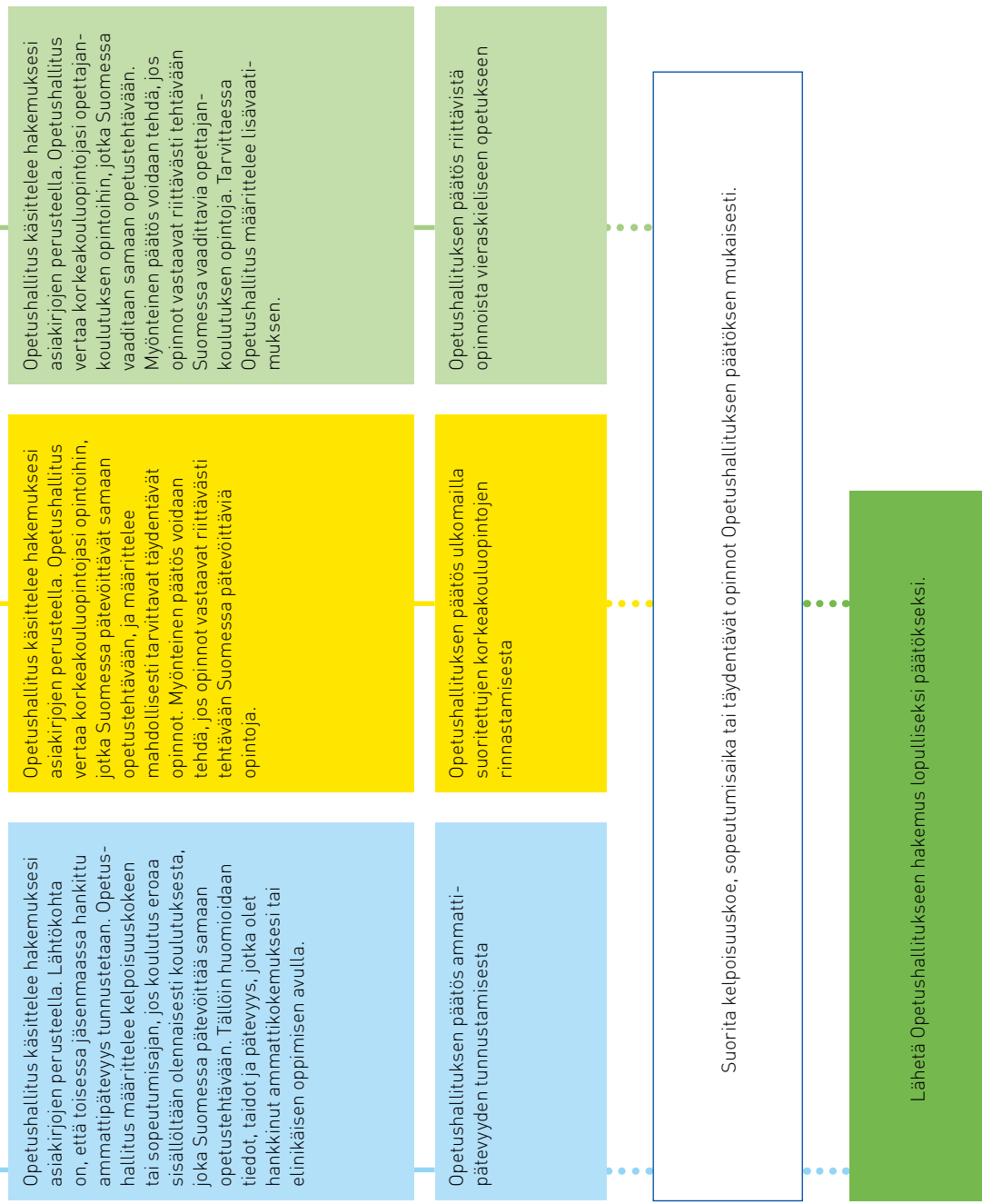
OPETTAJAKSI SUOMESSA ULKOMAISEN KOULUTUKSEN PERUSTEELLA

Olet suorittanut tutkinnon ulkomailla. Haluat saada pätevyyyden opetustehtävään, joka on Suomessa säännelty (www.opi.fi/koulutus ja tutkinnot/tutkintojen tunnustaminen/patevyys_ammattiin/opettajat).

Oletko päteväytynyt ulkomaille samaan opetustehtävään?

Lähetä Opetushallitukseen hakemus

Opetushallitus

PL 380

(Hakaniemenranta 6)

00531 Helsinki

oph.fi